

Absolutely Positively
Wellington City Council
Me Heke Ki Pōneke

Ngā urupā o Te Kaunihera o Pōneke

He aratohu mā te Māori

Ko tō ngākau ki ngā taonga a ō tūpuna.

Te whakamana i ō tikanga

I whakaputaina e Te Kaunihera o Pōneke tana mahere whakahaere hou mō Ngā Urupā o Tawa, Karori me Mākara i te Hūrae 2021.

Ko te pūtake o te mahere he manaaki i ngā tirohanga me ngā whakapono rerekē a te tangata. He nui ngā momo whakapono me ngā momo iwi i kōrero mātau i roto i te wā kōrerorero tahi.

I kōrero mātau ki ngā māngai nō ngā hapori Māori, ā, i rongo mātau i ngā mea e hira ana ki a koe. Ko tō mātau hiahia kia mōhio koutou he pēhea te whakarite a te mahere whakahaere i ēnei mea.

E whakamana ana te mahere he uara nui te tikanga Māori i roto i ngā mahi whakahaere i ō tātau urupā me te mahi i te taha o ngā mana whenua.

E wātea ana Ngā Iwi o Te Motu Urupā i te urupā o Mākara hei tāpuke i ngā uri Māori, ngā makau me ngā whāngai, te tangata rānei e whai pānga ana ki te ao Māori.

Nō Taranaki Whānui te urupā o Ōpau kei te Rori o Mākara i tērā taha o te papakāinga, ā, ko rātau tonu kei te whakahaere. Āwhina ai te Kaunihera i a rātau ki te whakahaere.

Ngā kōwhiringa mō ngā takotoranga hou

Ka tukuna tonutia ngā takotoranga mō ake tonu hei hoko.

Ka tirotiro anō mātau ki te tuku i ngā takotoranga mō tētahi wā whāiti ki tētahi wāhi motuhake mō ngā momo takotoranga hou ā tōna wā.

Mēnā ka tukuna e mātau te kōwhiringa wā whāiti, ka whakaae te tangata ki te whakamahi i tētahi takotoranga mō tētahi wā i whakaaetia. I te ekeka o taua wā, kei te whānau te tikanga ki te whakahoki i te takotoranga, kia whai tonu rānei i te takotoranga mō tētahi wā anō mā te tuku i tētahi utu.

E mōhio ana mātau kāore i te tika ki te maha o koutou te whakamahi anō i ngā takotoranga, ā, e hiahia ana mātau ki te whakatau i ō māharahara mō ngā take e rua. Tuatahi, ko ngā takotoranga i hokona mai mō ake tonu ka noho pērā tonu, ā, kāore e whakamahia anō. Tuarua, kāore e whakahautia te tangata ki te hoko i ngā takotoranga wā whāiti – kei te tangata te tikanga.

Ngā kōhatu whakamahara

Hangaia ai ngā kōhatu whakamahara hei whakaatu i te āhua tonu o tō rātau whanaunga. He pai noa iho tētahi hoahoa whaiaro, engari me ū ki ngā aratohu o te urupā e pā ana ki te rahi me ngā papanga. Me mātua whakamaui ngā kōhatu whakamahara katoa e tētahi kaihangā kōhatu.

Te manaaki me te tiaki i ngā takotoranga, me ngā whakarākei

He tikanga hira te tiaki i ngā takotoranga mā te tangata hei tohu i tō rātau aroha me te maumahara ki ō rātau whanaunga tata. Mā te whānau e tiaki te takotoranga, ā, ko te Kaunihera kei te tiaki i ngā whenua o te urupā (arā, he tapahi i ngā otaota).

Ka āhei koe ki te whakarākei i ngā kōhatu whakamahara me te papa raima, engari me āta mau tika ērā. Ki te purea ngā whakarākei, ka noho hei para me te tūkinoini ngā kōawa pātata.

Ko ngā taonga ka whakatūria ki te papa otaota ka whakawāteatia i te mea ka uaua mō te tautiaki me te kuhu atu. Ka puritia e ā mātau kaimahi ngā taonga ka whakawāteahia mō tētahi wā, ā, ka whakamātau ki te whakapā atu ki ngā whānau kia taea ai e rātau te tiki mai.

Kei te hangaia e mātau he mātārere e whakamārama ana me pēhea te tiaki i ngā takotoranga o ō koutou whanaunga tata, ā, me ngā whakarākei hoki.

Te whakapaipai haere i te whare karakia nui

Kua whakapaipaitia e mātau te whare karakia nui i te Urupā o Karori, e uru ai ngā rōpū nunui. Kua oti te whakahou i te ātea, ā, kua oti hoki te peita i roto, i waho hoki.

Ka whakahaerehia e mātau ētahi atu whakapaitanga i roto i te wā. Ka whakahoutia ngā wharepaku, ā, ka whakaurua mai he kīhini mō te mahi kapu tī i muri i ngā nehunga, ā, me te hunga he tamariki ā rātau.

Ngā āwhina me ngā tautoko

He āhua poupou rawa ētahi wāhanga o ō mātau urupā, ā, ka uaua ki ētahi manuhiri te nekeneke haere. Kei te wātea ā mātau kaimahi urupā ki te āwhina i a koe mēnā ka hiahia.

E wātea ana mātau ki te whakautu pātai, te whakarite rānei i ō māharahara pea. Me haere mai ki te kite i a matau i te tari i te Urupā o Karori, 76 Old Karori Road, waea mai rānei ki 04 476 6109, imēra rānei: cemeteries@wcc.govt.nz

Ko ngā kōrero mō ō mātau urupā me ngā kōwhiringa ka taea kei: www.wellington.govt.nz/cemeteries